

Yttrande angående betänkandet SOU 2017:6 Se barnet! (Ju2017/01226/L2)

Sammanfattning

Rädda Barnen instämmer med många av utredningens förslag, framför allt sådana som handlar om omformuleringar i lagtext eller kartläggning och samordning av utbildningsinsatser för att ytterligare stärka barns rättigheter. Dock brister utredningen ibland i tydlighet och i några av de för oss viktigaste frågorna blir förslagen och bedömningarna otillfredsställande och inte till barns bästa.

Utredningen innehåller exempelvis flera bra förslag på ATT det behövs någon form av förändring, men tyvärr är det inte alltid beskrivet HUR, NÄR eller av VEM. Förtydliganden behövs på flera ställen.

Utredningen föreslår att tingsrätten ska kunna döma till gemensam vårdnad även om båda föräldrarna motsätter sig det. Rädda Barnen ser inte hur förslaget skulle leda till det bästa för barnet och det är inte tillräckligt utrett.

Utredningen problematiserar inte tillräckligt de vårdnadstvister där det finns inslag av våld. Genomgående används ordet "konflikt" på ett sätt som att en sådan alltid är symmetrisk. Ny svensk forskning visar att det i de svåraste konflikterna finns våldsinslag i ungefär hälften av ärendena. Våldet utgör en extra risk för barn att utveckla psykisk ohälsa och det försvårar processen ytterligare när barnet inte vågar säga som det är eller hamnar i en lojalitetskonflikt. Rädda Barnen vill att barns behov av skydd uppmärksammas mer och att riskbedömningarna åtföljs av trygghetsbedömningar utifrån barnperspektivet.

Rädda Barnen har även ett par större alternativa förslag:

- Istället för informationsamtal bör det bli obligatoriskt för alla föräldrar som överväger att väcka talan i domstol att genomgå en mer omfattande insats och vi föreslår Barn i Föräldrars Fokus (BiFF). BiFF är en föräldrautbildning som har tagits fram av Rädda Barnen, den har utvärderats och det går att läsa mer om den i det bifogade materialet.
- Istället för medling som ändå inte används i särskilt stor utsträckning och som är kraftigt ifrågasatt borde barn få eget ombud och talerätt i alla mål om vårdnad, boende och umgänge. Det skulle på riktigt stärka barnets rättigheter.

Nedan lyfts Rädda Barnens tankar och förslag under rubriker som kopplar till de flesta av utredningens förslag och bedömningar. Vi kommenterar dock inte alla. De som lämnas okommenterade ska inte ses som varken tillstyrkta eller avstyrkta.

Nya utredningar/utvärderingar som bör beaktas

Margareta Winberg ska göra en översyn av socialtjänstlagen och vissa av socialtjänstens uppgifter. Denna ska redovisas 1 december 2018. Rädda Barnen anser att denna översyn bör beaktas, då det är av yttersta vikt för barns bästa i frågor om vårdnad, boende och umgänge och barns rätt till stöd att socialtjänstens verksamhet är

likvärdiga över hela landet. (Se även punkt 11 och 12 i Barnrättskommitténs rekommendationer till Sverige från 2015.)

Frågeformuläret DOORS som omnämns på s 217 är under utvärdering inom ramen för Stiftelsen Allmänna Barnhusets projekt Samverkansteam. Om det visar sig ha goda resultat på svenska förhållanden kan det vara till stor hjälp i både riskbedömning och bedömning av föräldrars och barns behov av stöd och insatser i ett tidigt skede.

8.4.1 Ny bestämmelse om föräldrarnas förmåga att ta gemensamt ansvar

Rädda Barnen instämmer med förslaget om att ändra från ”föräldrarnas samarbetsförmåga” till ”föräldrarnas förmåga att ta gemensamt ansvar för barnet”. Anledningen till det är att det som utredningen skriver flyttar fokus från föräldrarna och deras konflikt till barnet. Vi ser dock ett behov av att tydliggöra hur den förmågan ska bedömas, av vem och i vilken del av processen. Vi tror att den insats vi föreslår under 9.5.3. ytterligare kan hjälpa föräldrarna att fokusera på barnet.

8.4.2 Gemensam vårdnad även om båda föräldrar motsätter sig det

Rädda Barnen motsätter sig detta förslag då det inte är tydligt hur det skulle vara till barns bästa. Risken finns att det blir barnet som får medla mellan föräldrarna. Att båda föräldrarna motsätter sig gemensam vårdnad är en tydlig indikation på konflikt och i fall där det förekommer våld kan det vara direkt farligt för både barn och den utsatta föräldern med gemensam vårdnad. Vi tror att det krävs andra insatser först för att utreda orsaken till konflikten och eventuellt våld/psykisk ohälsa. Det krävs också mer forskning innan det kan sägas säkert att detta förslag är till barns bästa. Att det i utredningens undersökning fanns ett fall där det saknades motivering till att båda föräldrarna motsatte sig gemensam vårdnad är inte tillräckligt.

9.5.3 Informationsamtal med föräldrar i konflikt om barn

Rädda Barnen anser att det finns en god tanke med förslaget om ett obligatoriskt informationsamtal för föräldrar i syfte att minska antalet mål som går vidare till domstol. Att undvika domstolsprocessen är utan tvekan helt i linje med barnets bästa. Vi tror dock inte att det är tillräckligt med enbart information i dessa svåra ärenden.

Det främsta skälet till det är att i de fall då en separation/skilsmässa leder till en vårdnadstvist med hög konfliktnivå så finns det med stor sannolikhet en grundläggande problematik som behöver utredas. Det kan exempelvis finnas psykisk ohälsa hos en eller båda föräldrarna eller det kan vara fråga om våld eller hot om våld. Oavsett vad så kan föräldrarna ha svårt att sätta barnets bästa i fokus och då kan informationsamtalen få svårt att fylla sitt syfte. Dessutom är det som utredningen också tar upp så att föräldrar ofta förnekar psykisk ohälsa av rädsla att det ska vändas emot dem, vilket försvårar möjligheten att ta till sig information om stöd och insatser.

Rädda Barnen föreslår därför att lagförslaget istället ändras till att föräldrar som överväger att väcka talan i domstol måste genomgå en tydligare insats, exempelvis föräldrautbildningen Barn i Föräldrars Fokus (BiFF). Fördelarna tror vi skulle vara många:

- BiFF är mer omfattande än ett informationssamtal, men består ändå bara av tre tillfällen.
- BiFF är en insats som redan erbjuds på många familjerättsenheter och är således en insats som många familjerättssekreterare redan känner till.
- Det finns redan en manual och en färdig endagsutbildning för att kunna bedriva BiFF som tillhandahålls av Rädda Barnen.
- BiFF innehåller mycket av det som omnämns i förslaget om informationssamtal, som barns utveckling och hur processen påverkar barn, barns rättigheter, möjlighet till stöd och hjälp.
- Genom BiFF kan man nå flera föräldrar samtidigt, vilket troligen skulle spara tid för familjerätten trots att det är fler tillfällen.
- Föräldrarna ska inte delta i samma grupp, vilket underlättar i de fall där det förekommer våld/misstanke om våld och/eller någon av föräldrarna lever med skyddade personuppgifter eller där föräldrarna helt enkelt inte kan vistas i samma rum. I vissa kommuner har det testats att ha båda föräldrarna i samma grupp med goda resultat, men då är en förutsättning att det inte har förekommit våld.
- BiFF är både en kunskapsspridande/informativ insats och en samtalsgrupp för föräldrar i liknande situation.
- I den inledande intervjun som föregår att medverka i BiFF finns möjlighet att upptäcka exempelvis psykisk ohälsa, missbruk eller våld samt ställa frågan om föräldrarnas åsikt om orsak till konflikten. Denna intervju skulle kunna kompletteras av DOORS (se s 217) för att få en tydligare bild av hela familjens behov i ett tidigt skede.
- Föräldrarna får i BiFF hjälp att sätta barnet i fokus och att svara på frågan: "Vad kan JAG göra för att underlätta för mitt barn?".
- BiFF har utvärderats av FoU Södertörn (FoU Södertörns skriftserie 55/08) och det sker regelbundna nätverksträffar för att utveckla arbetet vidare.

Efter att ha avslutat BiFF kan föräldrarna (och barnet/barnen) gå vidare till andra insatser efter behov: samarbetsamtal, enskilda samtal, traumabehandling, barngrupp, etc.

9.5.4 Kommunerna ska ansvara för informationssamtalen

Rädda Barnen instämmer med förslaget att kommunen ska ansvara för den tidiga insatsen även om förslaget om informationssamtal utvecklas enligt vår kommentar ovan.

9.5.5 Vilken information ska lämnas?

Rädda Barnen instämmer till stor del med vad utredningen bedömer bör ingå i ett informationssamtal, det vill säga inget av det de tar upp känns överflödigt. Däremot anser Rädda Barnen som redan nämnts att det inte är tillräckligt, utan helst bör en mer omfattande insats vara obligatorisk (se ovan punkt 9.5.3.).

Under punkt 9.5.5. skriver också utredningen att "samtalsledarens uppgift bör styras av vad kommunen i fråga kan erbjuda" (s 237). Detta är en anledning till att vi inledningsvis skriver att Margareta Winbergs översyn av socialtjänstlagen och vissa av socialtjänstens uppgifter bör tas i beaktande. Vilka insatser som kan erbjudas barn och föräldrar ska inte vara beroende av var i landet man bor. Varje kommun bör ha likvärdiga insatser att erbjuda. Detta överensstämmer också med punkt 11 och 12 i Barnrättskommitténs rekommendationer till Sverige från 2015.

9.5.7. Vem ska leda informationssamtal?

Oavsett om utredningens förslag om informationssamtal går igenom eller om det utvecklas till en mer omfattande insats, så instämmer Rädda Barnen med att det krävs sakkunnig personal. Särskilt som det i ett tidigt skede bör utredas om det finns psykisk ohälsa, missbruk och/eller våldsinslag, vilket det i många fall finns enligt både aktuell forskning och vår erfarenhet. I samband med informationssamtal eller annan tidig insats (exv. BiFF) behövs det göras en risk- och behovsbedömning med DOORS (se s 217 i utredningen) eller liknande och personalens kompetens bör anpassas efter det.

9.5.12. Behov av utbildning, information och resurser

Rädda Barnen instämmer med förslaget att regeringen ska ge Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd ett samordnande uppdrag för utbildningsinsatser. Detta gäller även om förslaget om informationssamtal utvecklas till en mer omfattande insats.

10.7.2 Bestämmelse om kompetens- och lämplighetskrav för medlare

Rädda Barnen instämmer med förslaget att OM det i mål om vårdnad, boende och umgänge ska användas medlare, så ska de ha relevant utbildning och yrkeserfarenhet och vara lämpliga för uppdraget. Framför allt håller vi med om att grundförutsättningen ska vara att medlaren har god kunskap om barn, hur man håller samtal med barn och om barns rättigheter. Medlaren måste kunna sätta barnets bästa främst.

Vi vill dock föreslå att med tanke på de svårigheter och den osäkerhet som finns kring medling som framkommer i utredningen och med tanke på att de därför sällan används, så vore det enligt vår åsikt mer till barns bästa om medlarfunktionen helt togs bort. Barnet borde istället få ett eget biträde/ombud med i så fall minst lika höga krav på kompetens och lämplighet. Se mer kring våra tankar om det under punkt 11.8.6.

10.7.3 Medlingsförfarandet ska omfattas av sekretess

Rädda Barnen instämmer i sak med förslaget om att sekretess utan skadeprövning ska gälla för medlare på det sätt som anges, men som nämndes i ovanstående punkt anser vi att det är bättre om medlarfunktionen tas bort.

10.7.4 Frågeförbud för medlare

Utredningen bedömer att det inte bör införas något frågeförbud för medlare, men skriver på sidan 267 att medlingens förtroliga karaktär därför inte kan säkerställas fullt ut. De medger att detta inte är optimalt, men anser inte att de med hänsyn till barnets bästa kan hitta en bättre lösning. Rädda Barnen anser att en bättre lösning med hänsyn till barnets bästa skulle vara ett eget ombud och talerätt för barn.

11.3.3 Barnets bästa tydliggörs

Rädda Barnen instämmer med förslaget att göra ett tillägg om att barnets bästa ska vara avgörande inte bara för beslut utan för alla frågor om vårdnad, boende och umgänge. Det är i enlighet med både Barnkonventionen och Barnrättskommitténs rekommendationer.

Föräldrars förmåga att sätta barnets behov före konflikten ska komma till uttryck i lagtext

Utredningen föreslår ett tillägg i lagtexten om att det utifrån barns bästa ska göras en bedömning av föräldrarnas förmåga att sätta barnets behov före den egna konflikten. Rädda Barnen motsätter sig inte förslaget i sak, men det är otydligt hur och när den bedömningen ska göras och av vem. Det måste bli tydligare. Formuleringen förutsätter också att det rör sig om en symmetrisk konflikt, vilket oftast inte är fallet när det är fråga om våld. Rädda Barnen tror att en utökning av förslaget om informationssamtal till en insats som exempelvis BiFF kan hjälpa föräldrar att sätta barnets bästa i fokus (och därmed ”sätta barnets behov före konflikten”). Vi tror också att en risk- och behovsbedömning innan insatsen behövs för att upptäcka psykisk ohälsa, missbruk och inslag av våld i ett tidigt skede. Enbart ett informationssamtal anser vi är en för liten insats för att täcka in ovanstående.

11.8.5. Barnets rätt att få sina åsikter beaktade vid bedömning av barnets bästa tydliggörs

Rädda Barnen instämmer med förslaget om omformulering från att barnets vilja till att barnets åsikt ska beaktas, då detta är till barns bästa och bättre överensstämmer med barnkonventionens nuvarande översättning.

Barnets rätt att fritt uttrycka sina åsikter och få information stärks

Rädda Barnen instämmer med förslaget om att införa en ny bestämmelse i föräldrabalken om alla barns rätt att komma till tals och få information i frågor om vårdnad, boende och umgänge. Det behövs dock tydliggöras hur detta ska genomföras i praktiken, så att det sker en förändring på alla nivåer när det gäller framför allt de yngre barnen.

Se vårt förslag nedan (11.8.6.) om eget ombud och talerätt för barn.

Barnets rätt att fritt uttrycka sina åsikter inom ramen för en utredning stärks

Rädda Barnen instämmer med förslaget om att utredaren inte måste få fram en tydlig inställning från barnet, utan möjliggöra att barnet fritt får uttrycka sina åsikter.

Barnets rätt att komma till tals inom ramen för snabbupplysningar stärks

Rädda Barnen instämmer med förslaget att det ska komma till klarare uttryck att barnet som regel ska höras innan socialnämnden lämnar upplysningar till rätten inför ett interimistiskt beslut. Vi håller med om att det är en komplicerad situation, men denna tror vi skulle underlättas för barnet om barnet under hela processen hade ett eget ombud. Se mer under 11.8.6.

Barnet ska ha rätt att komma till tals oavsett föräldrarnas inställning

Rädda Barnen instämmer med förslaget om att införa en bestämmelse om att barn ska ha rätt att uttrycka sina åsikter och sin inställning i frågor om vårdnad, boende och umgänge vid samtal med företrädare för socialnämnden även om vårdnadshavarna motsätter sig detta.

11.8.6. Bör barnet få talerätt i mål om vårdnad, boende eller umgänge?

Rädda Barnen håller inte med om utredningens bedömning av frågan om barn ska få talerätt i mål om vårdnad, boende eller umgänge. Se under nästa punkt samt bifogad bilaga ”Ombud och talerätt för barn i vårdnadstvister”.

Bör det införas en möjlighet för domstolen att utse ett juridiskt biträde för barnet?

Rädda Barnen håller inte med om utredningens bedömning av frågan om barn ska kunna få ett eget juridiskt biträde/ombud. Vi anser att barn ska ha eget ombud/biträde och talerätt. Vi ser inte att de lagändringar och andra förslag som föreslås är tillräckliga för att säkerställa barns rätt att komma till tals.

Enligt Barnkonventionen artikel 12 ska konventionsstaterna ”tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet, varvid barnets åsikter skall tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. För detta ändamål skall barnet **särskilt beredas möjlighet** att höras, antingen direkt **eller genom företrädare** eller ett lämpligt organ och på ett sätt som är förenligt med den nationella lagstiftningens procedurregler, i alla domstols- och administrativa förfaranden som rör barnet.”

Punkt 19 och 20 i Barnrättskommitténs rekommendationer till Sverige från 2015 säger att de ”noterar med oro att barnets rätt att komma till tals är **otillräckligt genomförd i praktiken**” och att ”konventionsstaten rekommenderas att **vidta åtgärder** för att stärka den rätten och att säkerställa ett effektivt genomförande av lagstiftning som **erkänner barnets rätt att komma till tals** i relevanta rättsliga förfaranden, inklusive genom att inrätta system och/eller förfaranden för att socialsekreterare och domstolar ska kunna följa principen...och **säkerställa att ett barn alltid får komma till tals vid beslut som påverkar barnet.**

Som utredningen också har tagit reda på (s 294-295) så upplever många barn att de inte har blivit lyssnade på av socialtjänsten och domstolen och att deras vilja inte har blivit beaktad. De upplever också att de inte har fått tillräcklig information om sina rättigheter och är ibland osäkra på vilka konsekvenser deras agerande kan få. Barn tycker ofta att det är jobbigt att träffa många olika människor och tycker det är viktigt med en relation för att våga berätta. Många barn önskar också att de själva kunde få vara med i rätten för att få berätta sin historia. Utredningen har själva träffat barn och beskriver (s 303) att flera av barnen även då uttryckte att de hade velat bli hörda under en huvudförhandling i domstol för att deras uppgifter inte skulle kunna feltolkas. Flera barn var också positiva till att barn skulle ha ett biträde i mål om vårdnad, boende eller umgänge.

Familjerättssekreterare som utredningen har pratat med tycker inte att barn ska ha eget ombud för att det är familjerättssekreterares uppgift att lyfta fram barnets röst och se till barnets bästa. Uppenbarligen görs detta inte i tillräckligt stor utsträckning. Det är fortfarande vanligt att barns åsikter – och hur de beaktats vid bedömningen av barns bästa – inte framgår av utredningar och av domar. Störst är bristerna gällande yngre barn.

Som redan skrivits ovan så anser Rädda Barnen att det vore till barns bästa att ha talerätt och eget ombud i mål om vårdnad, boende och umgänge. Ett ombud som kan finnas för barnet och föra barnets talan genom hela processen, som barnet kan bygga upp en relation till och känna sig trygg med på samma sätt som görs i brottsmål och LVU-mål. Om man tar bort medlarfunktionen blir det på det viset heller ingen skillnad i antalet personer som ett barn träffar under processens gång och kontinuiteten som ett eget ombud innebär tror vi är till stor fördel för barnet.

Anna Kaldal, docent i processrätt vid Juridiska fakulteten, Stockholms universitet, gjorde redan 2013 på uppdrag av Rädda Barnen en genomgång av det dåvarande juridiska läget, tidigare diskussioner som förts i frågan och argument för och emot att ge barn rätt till ombud i vårdnadsfall. Rädda Barnen vill fortfarande som vår egen uppfattning framföra det som står i den bifogade skrivelsen ”Ombud och talerätt för barn i vårdnadstvister”. Det

är vår uppfattning att skrivelsen innehåller starka och goda argument för införandet av ombud och talerätt för barn i samtliga vårdnadstvister.

Bör barn höras vid en huvudförhandling i större utsträckning än idag?

Rädda Barnen håller med om bedömningen att barn även fortsättningsvis endast i undantagsfall ska höras vid en öppen huvudförhandling med hänvisning till de allmänna kommentarer från Barnrättskommittén som utredningen tar upp på sidan 325. Vi tror dock att barnets oro över att informationen som lämnats inte ska förvrängas kan avhjälpas med ett eget ombud som närvarar vid huvudförhandlingen.

Det finns behov av utbildning och ett ökat erfarenhetsutbyte

Rädda Barnen håller med om bedömningen att familjerättssekreterare och domare behöver utökade kunskaper om barns rätt att komma till tals och om hur barn kan synliggöras på ett bättre sätt. Vi tycker också att det behövs mer kunskap om barns utveckling och om inte minst hur man pratar med yngre barn. Vi föreslår att barnpsykologisk kompetens involveras för handledning av alla yrkesgrupper som träffar barn i dessa ärenden.

Uppdrag till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

Rädda Barnen instämmer med förslaget om att ge MFoF i uppdrag att ta fram en vägledning för hur uppföljningsskyldigheten enligt SoL ska fullgöras. På så sätt kan det säkerställas att barnets situation utvärderas efter ett domstolsavgörande oberoende av barnets bostadsort.

12.5.1 Kartläggning och analys av tingsrätternas och socialnämndernas riskbedömningar

Rädda Barnen håller med om bedömningen att det finns behov av att höja kvaliteten på riskbedömningarna utifrån vad som framkommer i utredningen. Det behöver finnas tydligare riktlinjer och bra verktyg för både socialnämnden och tingsrätten, så att det inte blir så stora variationer och risk för godtycklighet. Det är också oerhört viktigt att riskbedömningen alltid dokumenteras, så att det inte blir några missförstånd kring vad domstolen grundat sitt avgörande på. Parallellt med riskbedömningen behövs det göras en trygghetsbedömning utifrån barnperspektivet. Om utvärderingen av frågeformuläret DOORS som tidigare nämnts faller väl ut kan det vara ett alternativ att gå vidare med.

Vi välkomnar också det handläggningsstöd som MFoF tidigare har fått i uppdrag att ta fram för socialnämndernas arbete med riskbedömningar i ärenden om vårdnad, boende och umgänge.

13.8.4 Hur kan en snabbare vårdnadsöverflyttning åstadkommas?

Rädda Barnen instämmer med förslaget om att tillfälligt kunna överflytta vårdnaden om barnet till en annan person på grund av allvarligt/dödligt våld i familjen i avvaktan på att en särskild förordnad vårdnadshavare utses. Vi håller också med om att det inte bör bli fråga om en obligatorisk vårdnadsöverflyttning i dessa fall av precis samma skäl som anges av utredningen på sidan 367 och 368. Det måste alltid göras en individuell bedömning utifrån vad som har hänt i det specifika fallet och utifrån barnets bästa och med hänsyn till barnets åsikt och inställning.

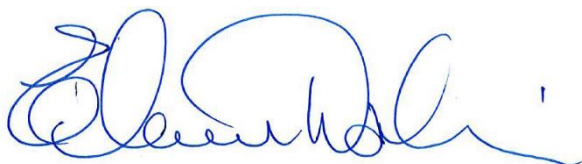
- 14.6.1 Särskilda forumregler**
Rädda Barnen instämmer med förslaget om att införa särskilda forumregler i både föräldrabalken och äktenskapsbalken när barnets, svarandens respektive makens personuppgifter är sekretessbelagda för att stärka skyddet till dessa barn.
- 14.6.3 Särskilda regler om vilken socialnämnd som kan väcka talan när barnet har skyddade personuppgifter**
Rädda Barnen instämmer med förslaget om att socialnämnden i den kommun där barnet tidigare var folkbokfört ska få göra en framställning eller ansökan hos domstol.
- 14.6.4 Ytterligare vägledning när det gäller mål med skyddade personuppgifter**
Rädda Barnen instämmer med förslaget om att ge MFoF i uppdrag att ta fram vägledning för hur arbetet med upplysningar och utredningar om vårdnad, boende eller umgänge bör bedrivas när barnet eller en förälder har skyddade personuppgifter. Vi instämmer även med förslaget om att ge Domstolsverket i uppdrag att ta fram en mall till vägledning som domstolarna kan använda vid den praktiska hanteringen av mål och ärenden om vårdnad, boende och umgänge där det förekommer skyddade personuppgifter.
- 14.7 Behörig kommun vid skyddade personuppgifter när det gäller informationsamtal och prövningen av om ett avtal om vårdnad, boende eller umgänge kan godkännas**
Rädda Barnen instämmer med förslaget i sak, men eftersom vi föreslår att förslaget om informationsamtal ska utökas till en mer omfattande insats så anser att vi att liknande bestämmelser istället ska gälla även i sådana fall.
- 15.3.3 Överväganden och förslag om interimistiska beslut**
Rädda Barnen instämmer med förslaget om att det ska tydliggöras att ett interimistiskt beslut om vårdnad endast ska meddelas i undantagsfall och när det föreligger särskilda skäl. I utredningen anges på sidan 435 ”om det kommit fram uppgifter om våld eller andra övergrepp som inte kan lämnas utan avseende eller om ett barn riskerar att fara illa på annat sätt” som särskilda skäl. Vi vill dock understryka att i fall då det framställs interimistiska yrkanden så är det av yttersta vikt att barnets åsikt och inställning utreds i samband med snabbupplysningar. Om barnet fick ett eget ombud skulle det vara lättare att säkerställa att det faktiskt blir så.
- 15.4.9 Överväganden och förslag om vårdnads-, boende- och umgängesutredningar
En utredning ska vara slutförd inom fyra månader**
Rädda Barnen instämmer med förslaget då det är till barns bästa att processen är så kort som möjligt. Vi håller också med om att kravet på skyndsamhet ska vägas mot kravet på att utredningarna håller en hög kvalitet med ett tydligt barnperspektiv, så det behöver finnas utrymme att förlänga utredningstiden om det finns särskilda skäl till det.
- 15.9.5 Överväganden och förslag i frågor om kunskap och kompetens
Ska särskilda behörighetskrav för domare införas?**
Rädda Barnen håller inte helt med i bedömningen om att särskilda behörighetskrav för domare att handlägga mål om vårdnad, boende och umgänge inte ska införas. Det är förståeligt att det kan

vara svårt att hitta tillräckligt med domare som enbart vill arbeta med familjemål, men det bör ändå finnas vissa krav på kunskap om barns utveckling och hur man pratar med barn. Rädda Barnen anser vidare att det bör utredas om Sverige ska införa särskilda familjedomstolar som finns exempelvis i Australien och England.

Kompetenskartläggning av familjerättssekreterare

Rädda Barnen instämmer med förslaget om att ge MFoF i uppdrag att kartlägga hur behovet av utbildningsinsatser för familjerättssekreterare ser ut. Detta är helt i linje med vad vi tidigare skrivit om vikten av att den hjälp som erbjuds av kommunen ser likadan ut över hela landet.

Stockholm som ovan



Elisabeth Dahlin
Generalsekreterare
Rädda Barnen

Bilagor:

Barn i Föräldrars Fokus – manualen. Bifogas enbart i pappersform.

Docent Anna Kaldals skrivelse på uppdrag av Rädda Barnen ”Ombud och talerätt för barn i vårdnadstvister”.